

ПРОНИКНОВЕНИЯТА НА АСТРОЛОГИЯТА И ЧИСТОТАТА НА ВЯРАТА

Автор: ЦВЕТАН ДИКОВСКИ

В началото, с позволението на любезния читател, бих искал да разкажа нещичко от моята няколкогодишна учителска практика. То се случи през 2000 година, докато преподавах история в едно основно училище. Многократно ми се налагаше да скъсявам дистанцията между мен и подрастващите, с оглед да бъде максимално полезен. Веднъж, при подобен разговор, в един седми клас ми зададоха въпроса, на коя дата съм роден. Интуитивно усетих уловката. По непонятни за мен причини децата се интересуваха от зодията. Сетих се за популярната песен на Кирил Маричков и отговорих: „Аха, искате да разберете, коя зодия съм?! Аз съм зодия щурец.” С това разговора на секундата приключи, но по-късно бяха питали класната си: има ли зодия щурец и след като няма, защо аз твърдя, че съм представител на тази зодия. Тогава нямаше как да им обясня, че моята православна вяра се дистанцира от астрологията. Едва ли щяха да ме разберат, а и рискувах да навляза в прекалено дълбоки религиозни води. Темата щеше да породи и други въпроси, чието място не беше в часовете по история. Ако в програмата бе предвиден урок за вярванията на древните халдеи и перси, обяснението щеше да си бъде съвсем на място. Но както знаем в образователната система продължават да служат кадри, за които религията е нещо вредно, а ние сме принудени да се съобразяваме с тях. Искаше ми се още тогава да им разкажа повече, да им обясня, защо не приемам зодиакалните знаци, защо не вярвам в хороскопи, но такива бяха обстоятелствата.

За съжаление, днес между привидно просветените православни се срещат и хора, които наред с вярата в Спасителя Иисус Христос, допускат, че зодиакалните знаци въздействат върху живота им: „Ами, виждаш ли, ние везните сме си такива...” Нерядко следят хороскопите по вестниците, склонни са да се подвежат от писаното в тях. Тук вече убедително говорим за отстъпление от чистотата на вярата, по-точно за религиозен синкретизъм. Синкретизмът е форма на суеверие, при която се смесват елементи от различни вярвания и философски системи. Има вече десетки секти със синкретични учения по целия свят, включително и у нас. В споменатият по-горе вид религиозният тюрлюгювеч е битов и не е обвързан с някакво изповедание. Макар и такъв, той си остава вреден, отдалечава човека от Бога и води към духовна погибел.

Уместно е да хвърлим един бегъл исторически поглед, за да проследим зараждането на астрологията. Тя възниква още през третото хилядолетие преди Христа в древен Вавилон. Там жреците използвали система за гадаене, по звездите, планетите, луната и слънцето, търсели техни форми на въздействие върху живота на човека, опитвали се да предскажат

бъдещето на определени хора, семейства, нации. От религиозната практика на древните халдеи тя преминава в традициите и вярванията на различни народи: перси, египтяни, древни гърци, индуси, китайци, римляни и пр. При всеки от тях обаче, астрологията се обособява по различен начин или се преплита със собствените им езически култове. Проследяването на сходствата и различията е обект на по-задълбочено изследване, затова няма да ги разглеждаме с подробности. Валидна е вяра във влиянието на звезди, съзвездия, планети и други небесни тела върху живота на живите същества /не само хора/ на земята, опити за предсказване на бъдещи събития, гадаене, изчисления, комерсиализация. През Средновековието звездогадателите продължават своята практика. Те нерядко са покровителствани от местни феодални владетели, крале, императори. В началото астрономията и астрологията се разглеждат като части от една наука, едва след епохата на европейския Ренесанс ги разграничават. Възхвалявана, експлоатирана, отричана или дълбоко скривана астрологията достига до наши дни. Необезпокоявана от никого, тя заема своето място в нашите делници и празници. Формите, под които се извява са най-различни: от краткия хороскоп във вестника или по радиото, до изготвянето на специален, скъпо платен бизнес-хороскоп, от вярването, че звездите предопределят бъдещето, до псевдонаучните изследвания на тази тема. Вероятно, някои от вас, драги читатели, ще ме апострофират, че хората с векове са трупали знания, че звездите наистина оказват влияние върху характера и темперамента. Те ще потърсят аргументи, с които да докажат и възможно предсказване на бъдещето по небесните светилища. Ще се намерят и такива, които ще ми приведат примери, ще цитират авторитети. И все пак, това с нищо не променя становището на Църквата, която категорично отхвърля вярата в зодии и хороскопи. Наред с полезните знания, натрупани през вековете, има и такива, които нанасят сериозна вреда и големи поражения. Това са различните магически практики, научните изследвания създали ядреното оръжие, както и тези, предприели да се ровят в генетичния код на живите същества, да го променят и модифицират. Между вредните науки и псевдонауки съвсем спокойно можем да поставим и астрологията.

Един от първите аргументи да отхвърлим гадаенето по съзвездията и небесните тела е, че то е остътък от древни, езически култове. В много от храмовете на Вавилон, Персия, Египет астрологията процъфтява наред с практикуването на магически, сатанински практики. Някои от тях под формата на скрито /окултно/ знание оцеляват до наши дни. Всеки християнин приел свето Кръщение се е отрекъл от дявола, от всичките му дела, от всичкото му служение, от всичката му гордост. С приобщаването си към Църквата, той е влязъл в съюз със Спасителя Иисус Христос, приел е Неговата изкупителна мисия, Неговата закрила, съчетал се е с Него. Обръщането към предсказанията на звездите и планетите по своята

същност е отхвърляне на свещения съюз сключен при Кръщението, скрепен с печата на Миропомазването, отричане на Божията грижа за човека, прибегване до една не съвсем безобидна форма на гадаене. Като аргумент, че тази форма не е безобидна мога да приведа откъс от Василиевите молитви предназначени за страдащи от нечисти духове: „... или си звездогадател, или си домомагьосник... отстрани се и се махни!“. Още в Мойсеевото петокнижие Свещеното писание осъжда гадаенето във всичките му форми: "Не бива да се намира у тебе... предсказвач, гадател, вражач, магьосник, омайник, ни който извиква духове, нито който пита мъртви; защото всеки, който върши това, е гнусен пред Господа..." /Втор. 18:10-12/. В това число влиза и гадаенето по небесните светила. От векове Църквата смята този вид гадаене, правенето на хороскопи, опитите да се предсказват събития от личен и обществен характер за пагубно дело на хора, подведени под гибелното влияние на сатаната. Фактът, че ние им се доверяваме, красноречиво свидетелства за нашето отстъпление от Христа и влизането ни в съюз с лукавия.

Друг сериозен аргумент, поради който християнската Църква отхвърля вярата в зодиакалните знаци е този, че ни кара, да допуснем живота като предопределен или предварително начертан. Бидейки хора въведени в духовния живот на Православието, ние знаем, че за Бога няма тайни, че Той е неподвластен на времето и пространството. Без съмнение, Всеведущият знае предварително всяка крачка, която ще направим през земния си живот, всяка наша мисъл, всяка наша постъпка. Това, обаче, все още не означава, че Той предопределя живота ни. От първите страници на Библията научаваме, че човекът е сътворен по Божи образ и подобие /Бит. 1:26, 27/. Това не е повод да допуснем, че Бог е материален, а именно обратното, че в човешкия дух са заложени качества и свойства валидни за неограничения Божи Дух. Едно от тези качества е свободната воля. Човек в процеса на своето духовно развитие получава знание за това, кое е добро, кое е зло. На базата на своята свободна воля той осъществява избора си, как да постъпва в определена ситуация. Това е свързано и с отговорността му като личност за неговите постъпки. И ако всемогъщият Бог не предопределя живота ни, абсурдно е да смятаме, че безлични и бездушни природни сили, небесни тела и други подобни го предначертават. Нима можем да приемем, че сме просто марионетки на една сцена?! Не смятам, че е логично и уместно. Подобен възглед води след себе си отричане от отговорността за нашите деяния и постъпки. Помислете си само, какво удобно самооправдание!? Аз съм извършил кражба, защото някой ми е предопределил да я извърша, защото на мен така ми влияе моята зодия или нещо друго от този сорт. По този начин в определен момент можем да стигнем до положение да обвиним Бога, зодиите, съдбата и прочее за непочтените дела и греховете извършени през земния ни живот. Е, това вече е в разрез не само религиозните, но и всякакъв род етични принципи.

По една подобна логика можем да оправдаем дори най-тежките престъпления и да не търсим законно възмездие за тях.

Истина е, че всекидневно попадаме под различни влияния, като се започне от общуването помежду си, като се прибави слънчевата активност, та се стигне до информацията по електронните медии. Аз не отричам със стопроцентова категоричност, че небесните тела могат по някакъв начин да оказват мимолетно влияние върху човека. Възможно е, наистина да има такова въздействие. Тук обаче трябва да поставим ясното разграничение: дори по някакъв начин времето на нашето раждане и космическите тела да въздействат върху нас, това не бива да ни служи за самооправдание! Християнинът в своето духовно себеизграждане се стреми към съвършенство в любовта, противи се на злото, старее се да неутрализира всяко вредно и пагубно влияние. Като личност надарена с разум, той се научава да поема отговорност за своите постъпки, научава се да взема правилни решения съобразени единствено с нравствения кодекс на християнството. Християнството подсказва на човека, че е роден с определени заложби, които е препоръчително да развие и усъвършенства, които могат да му предоставят възможности за себerealизация и препитание. Но от тук нататък всичко зависи от него. Животът му не е една дъска, на която всичко е написано предварително, а една празна черна дъска, на която той сам изписва линиите на своя живот. Именно затова тук вярата в зодиакалните знаци може само да навреди, а още по-голяма вреда носят неколкократно написани хороскопи и всякакъв вид подобна литература създадени с комерсиална цел.

Парадоксално бе да науча, че девойка е отхвърлила сериозното предложение на млад човек с изрядни качества, изхождайки от основанието, че зодиите им не си подходат. Ами я си представете, че тази млада жена е изпуснала шанса на живота си, че после с години ще съжалява за изгубената възможност! Животът около нас ни показва, че човек изгражда характера си под влияние на родителите, училището, приятелите и още редица фактори. Не е трудно и невъзможно, дори по някакъв начин небесните тела да оказват влияние върху него, той да изгради характера си неподвластен на звездите. Дори е препоръчително и желателно да го направи. Вярно е, че без музикални заложби човек не може да стане Рихард Клайдерман, но това не би му попретило да стане един добър авиоконструктор, архитект или писател. Една от целите на християнството е да превърне човека в личност, да му помогне да открие заложените у него дарби, да ги развие и усъвършенства. Именно тук сериозна вреда могат да се оказат някои книги с предписания базирани на астрологията. От подобни книги можем да научим, че дори да имаме заложби да рисуваме, нашата зодия ни препоръчва да се развиваме в съвсем друга насока. В тези книги можем да прочетем, че имаме лидерски качества, без да притежаваме такива, че сме неспособни да вземаме

решения, че сме склонни към полигамия и още един куп подобни простотии. И ако само на йота повярваме, това би могло да ни помогне да провалим целия си живот. Може ли да има здраво семейство човек, който е повярвал, че зодията му го предразполага към изневяра и извънбрачни връзки. От собствени наблюдения съм стигнал до заключението, че такъв се наслаждава от пороците си и винаги намира самооправдание. Тук мога да приведа един куп примери свързани с други човешки слабости или пороци, които според астрологични писания са зададени на човека по рождение. Повече от ясно е, че подобни четива оказват деструктивно влияние не само върху морала, но и върху цялостното личностно изграждане на човека, че могат да провалят и съсипят целия му живот.

Ние хората сме склонни да се самооправдаваме за своите грехове, да прехвърляме вината върху външни фактори и обстоятелства. При това положение влиянието на зодиакалните знаци може да се окаже съвършено алиби за кариеризма, за сребролюбието и трупането на излишни богатства, за разврата и пианството. Достатъчно е да кажем примерно: „ами то, ние от зодия близнаци сме си такива”, или „моята зодия ми е предопредила да бъда такъв”

Интересен факт е, че хората непрекъснато търсят начин да разберат нещичко за човека, изхождайки от неговата зодия. Затова зодията фигурира в стандартните споменици /лексикони/, с които запълват свободното си време дори децата в начална училищна възраст. А това вече е сериозна диагноза. Какво би станало, ако децата в тази крехка възраст възприемат възгледа, че нещо е предопредило живота им, че някаква безлична сила – комбинация на няколко звезди в небето е предначертала съдбата им? Ако не всички, то поне част от тях ще се научат да търсят самооправдание за своите постъпки в зодиите или във влиянието на природните стихии. Няма нищо по-пагубно от това един разумен индивид да загуби чувството си за отговорност в най-ранна детска възраст. Ако това стане, той цял живот ще се самооправдава. Така или ще руши своя живот и живота на околните, или ще се остави да го носи течението и няма да реализира безценните дарби, които генетично Бог е заложил в него.

Безспорно, вярата в предопределение е пагубна, но не по-малко вредна може да се окаже и вярата в астрологични предсказания. Именно хороскопите са един от многобройните опити да се открехне завесата на бъдещето, да се предугае, какво предстои да се случи. Истината е, че има хора, които не предприемат нито една сериозна крачка в живота си, без да се допитат до предсказанията на звездите. За някои може да се стори практично и мъдро, но всъщност това насърчава у човека неспособност да взема решения и да поема отговорност за стъпките в живота си. Няма точна статистика, но фактите показват, че много от онези, които правят хороскопи са шарлатани. Другата част от тях, /преминали специална подготовка/, съзнателно или не служат на дявола. За всички практикуващи,

гадаенето на бъдещето по звездите, луната и планетите е доходоносен бизнес. Всеки суеверен е потенциален клиент, готов да плати, колкото му поискат, само и само да научи, какво предстои да му се случи, дали идния месец е удобен за започване на бизнес сделки и т. н. Дори за миг подобни хора не се замислят, какъв риск поемат, ако някой злоупотребява с тяхното доверие, ако някой ги лъже. Млада жена, служителка към фирма за поддръжка на импулсни телефони споделя с приятели: „Когато се обади някой да пита за хороскопа си, за предсказанията на звездите и прочее, аз хващам единият от няколкото подръчни вестници на бюрото си, намирам това, което го интересува и просто му го прочитам...” Е, наивникът от другата страна на линията няма как да знае, че е напомним телефонната си сметка, за да му четат вестникарски хороскопи. Както по-горе споменахме Библията осъжда гадаенето и опитите за предсказване на бъдещето /Втор. 18:10-12/. Вярно е, че в епохата на пророците и в разцвета на християнството е имало боговдъхновени хора, които са могли да надникнат в бъдещето, но са го правели по Божие допущение и то за да спасят човешки живот или за да предотвратят глобална катастрофа. Тези личности са имали мистичен начин да общуват с Бога или особен пророчески дар. Те не са търсели знаци по звездите и планетите, не са прибегвали до помощни средства. Тяхното пророкуване няма нищо общо с гадателските практики разпространени в различните векове и епохи, изцяло подвластни на дявола.

Факт е, че падналите духове също могат да проникнат през времето и да предвидят определени събития. Така многократно се случва гадателите да предугаждат фрагменти от бъдещето. Това способства за засилването на суеверията, базирани на звездните и планетарни предсказания, но съвсем не оневинява онези, които прибегват към тях. Такива хора сами се отричат от един безценен дар, даден от Твореца – свободната воля, правото на собствен избор, възможността разумно да направляват живота си. И ако направят погрешна стъпка, повлияни от предсказанията на здездогателите, последствията си остават изцяло за тяхна сметка. Не съм чул за случай, астролог да е върнал парите или да е обезщетил някого за неверни предсказания. Светът неведнъж е ставал свидетел на масови психози в очакване апокалиптични събития, вследствие на нечий погрешни предсказания. Виждаме, че Земята и досега продължава да съществува, но пагубен резултат си остават поражения върху психиката, страхът, паниката, безредиците и уличните стълкновения. Като завършек на темата мога да добавя думите на изкусен гадател, който отказал да предскаже бъдещето на един добър човек и го отпратил с мъдрите думи: „Ако предстои да ти се случи нещо хубаво, то ще бъде за теб приятна изненада, ако те очаква нещо лошо, ти ще страдаш дълго преди то да се е случило”.

Надявам се, скъпи читателю, достъпно да съм успял да изясня, защо ние православните не принадлежим към нито една зодия, защо не търсим възможности за предсказване на бъдещето по звездите и планетите. Нашата принадлежност към Православието ни прави неподвластни на звездите, на съдбата и предопределението. Защото сме Христови! Това означава, да отхвърлим всичко светско, плътско, греховно, порочно и да се подготвим, за да можем в далечното бъдеще да станем жители на Вечността. Затова, когато някой ни запита, каква зодия сме, можем да намерим някоя полушеговита форма за отговор, или откровено да заявим, че това са глупости и древни измислици отхвърлени от науката. Разбира се, най-препоръчителния вариант е, да изповядаме вярата си. Знаем, че днес стотици хиляди хора прахосват милиони, за да задоволят любопитството си, за да се опитат да надникнат в бъдещето уповавайки се на звездите и планетите. Нека ние да не бъдем сред тях, нека бъдем достойни за нашия Спасител! Нека се подготвим подобаващо за срещата с Него в края на времената, когато всеки ще отговаря за вярата си, за делата си, за чистотата на живота си!